מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את הסופרת אלזה מורנטה ואת הרקע ליצירה
- להבין ולתרגל מילים קשות מתוך הסיפור
- להתכונן לקריאת הסיפור דרך חשיבה על הערצה, מעמד ועלבון

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הכרת הסופרת והיצירה

1. א – 1912
2. א – רומא
3. א – רומנים, סיפורים קצרים ושירה
4. א – 13
5. א – מבוגר שמביט לאחור על עברו
6. א – הערצה, סוד, בושה ועלבון

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – היא כתבה גם רומנים וגם סיפורים קצרים
2. נכון – כך מצוין במבוא ליצירה
3. לא נכון – יהירות היא גאווה, הרגשה של 'אני יותר טוב'
4. נכון – כך מוגדר במילון המונחים
5. לא נכון – זהו כינוי מזלזל
6. לא נכון – בוז הוא זלזול חזק במישהו

חלק ג' – השלימו את המילה המתאימה

1. יתום
2. מרדן
3. קתדרה
4. יהירות
5. חרשן
6. מפלט

חלק ד' – התאימו מילה להסבר שלה

1 – ה (אישה שעובדת בבית של משפחה עשירה)
2 – א (שומרת מרחק, לא פתוחה)
3 – ו (צייתנית, מקבלת בלי להתנגד)
4 – ג (עובד צעיר שלומד מקצוע אצל בעל עסק)
5 – ב (הרגשה של 'פחות' מאחרים)
6 – ד (צער על מעשה שעשיתי)

חלק ה' – כתיבה קצרה

1. רב-מלאך הוא כינוי של הערצה גדולה, כמו מלאך חשוב; המספר קורא כך לחברו כי הוא מעריץ אותו מאוד ורואה בו מישהו מיוחד ומושלם

חלק ו' – לפני הקריאה – כתיבה פתוחה

1. יש לבדוק שהתלמיד מתאר מצב של הערצה, את התגלית המפתיעה ואת הרגש שהתעורר אצלו (הפתעה, אכזבה, בלבול וכדומה)
2. יש לבדוק שהתלמיד מעלה קריטריון סביר (לבוש, רכוש, דיבור, ציונים וכדומה) ומסביר אותו בקצרה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמיד/ה מזהה את המילה 'מרדן'
- התלמיד/ה מזכיר/ה הערצה, סוד, בושה או עלבון
- התלמיד/ה נותן/ת דוגמה הגיונית המקושרת למושג

טיפים להפעלה:

- אפשר להשמיע את המילים מהמילון בקול לפני התרגול כדי לחזק הגייה והבנה
- כדאי לקשר את שאלות 'לפני הקריאה' לדיון פתוח בכיתה לפני מעבר לכתיבה אישית
- מומלץ לחזור למילון המונחים תוך כדי קריאת הסיפור ולא רק לפניה

דף תרגול: החבר – אלזה מורנטה (קריאה ומילון)

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

הסיפור 'החבר' מדבר על שני חברים כשהיו בני 13. לפני הקריאה נלמד מי כתבה את הסיפור ונלמד מילים חדשות וקשות.

📖 מילון קטן:

גימנסיה	בית ספר תיכון באירופה של פעם
יהירות	גאווה, הרגשה של 'אני יותר טוב'
מרדן	מי שלא מציית לכללים
משרתת	אישה שעובדת בבית של משפחה עשירה
מפלט	דרך מוצא, מקום לברוח אליו
נחיתות	הרגשה של 'פחות' מאחרים
יתום	ילד שאביו או אמו מתו
חרטה	צער על מעשה שעשיתי

1 חלק א' – הכרת הסופרת והיצירה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מתי מורנטה נולדה?

א) 1912 ב) 1920 ג) 1985 ד) 1950

2. באיזו עיר היא נולדה?

א) רומא ב) פריז ג) לונדון ד) מדריד

3. מה היא כתבה?

א) רומנים, סיפורים קצרים ושירה ב) ספרי בישול בלבד ג) מחזות זמר ד) ספרי מתמטיקה

4. בן כמה היה הילד?

א) 13 ב) 8 ג) 20 ד) 16

5. מי מספר את הסיפור?

א) מבוגר שמביט לאחור על עברו ב) ילד קטן שמספר בזמן אמת ג) מורה שמספר על תלמיד
ד) אדם זר שלא מכיר את הדמויות

6. אילו רגשות יש בחברות הזאת?

א) הערצה, סוד, בושה ועלבון ב) שמחה בלבד ג) שעמום בלבד ד) כעס בלבד ללא סיבה

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	אלזה מורנטה כתבה רק שירה ולא כתבה סיפורים	☐	☐
2	הסיפור מסופר מנקודת מבט של מבוגר שמביט לאחור על עברו	☐	☐
3	המילה 'יהירות' פירושה ענווה וצניעות	☐	☐
4	'יתום' הוא ילד שאביו או אמו מתו	☐	☐
5	'חרשן' הוא כינוי של כבוד למי שלומד הרבה	☐	☐
6	'בוז' הוא ביטוי של כבוד רב כלפי מישהו	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המילה המתאימה

השלימו את המילה החסרה.

1. ילד שאביו או אמו מתו נקרא _____

2. מי שלא מציית לכללים הוא _____

3. שולחן או בימה של המורה בקדמת הכיתה נקראים _____

4. הרגשה של 'אני יותר טוב' מאחרים נקראת _____

5. מי שלומד כל הזמן בשביל ציונים מכונה בזלזול _____

6. דרך מוצא או מקום לברוח אליו נקרא _____

4 חלק ד' – התאימו מילה להסבר שלה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. משרתת	___	**א.** שומרת מרחק, לא פתוחה
2. מסויגת	___	**ב.** הרגשה של 'פחות' מאחרים
3. כנועה	___	**ג.** עובד צעיר שלומד מקצוע אצל בעל עסק
4. שוליה	___	**ד.** צער על מעשה שעשיתי
5. נחיתות	___	**ה.** אישה שעובדת בבית של משפחה עשירה
6. חרטה	___	**ו.** צייתנית, מקבלת בלי להתנגד

5 חלק ה' – כתיבה קצרה

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם מהו 'רב־מלאך' ולמה המספר קורא כך לחברו בלבו

6 חלק ו' – לפני הקריאה – כתיבה פתוחה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. ספרו או כתבו: האם קרה לכם שהערצתם מישהו ואז גיליתם עליו משהו מפתיע? מה הרגשתם?

2. לדעתכם, על סמך מה אנשים 'מחליטים' מי עשיר, מי מקובל ומי מצליח? תנו דוגמה אחת

כרטיס יציאה

מהי המילה המתארת מי שלא מציית לכללים?

מה קרה בחברות שבין המספר לחברו – אילו רגשות עברו ביניהם?

תנו דוגמה אחת למצב שבו אדם הרגיש נחיתות

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀